

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/67/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200800
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2022:8522200800.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. Q. F., nar. XX.X.XXXX, mal. Q. F., nar. X.X.XXXX, G. F., nar. XX.XX.XXXX, mal. M. F., nar. XX.X.XXXX, mal. Z. F., nar. X.XX.XXXX a mal. L. F., nar. XX.X.XXXX, všetci trvale bytom E. XX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá, zastúpené kolíznym opatrovníkom Obcou Lomnička, deti rodičov: otca - G. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX, t.č. v Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Prešov a matky - B. F., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XX, t.č. A. XXX, na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, Stará Ľubovňa, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e ústavnú starostlivosť u mal. detí Q. F., nar. XX.X.XXXX, Q. F., nar. X.X.XXXX, G. F., nar. XX.XX.XXXX, M. F., nar. XX.X.XXXX, Z. F., nar. X.XX.XXXX a L. F., nar. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá.

II. Súd z a v ä z u j e matku maloletých detí B. F., nar. X.X.XXXX prispievať na výživu maloletej Q. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. Q. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. G. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. M. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. Z. F., mesačne sumou 32,20 eur a na výživu mal. L. F., mesačne sumou 32,20 eur, ktoré výživné je matka povinná uhrádzať vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá.

III. Súd z a v ä z u j e otca maloletých detí G. F., nar. XX.X.XXXX prispievať na výživu maloletej Q. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. Q. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. G. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. M. F., mesačne sumou 32,20 eur, mal. Z. F., mesačne sumou 32,20 eur a mal. L. F., mesačne sumou 32,20 eur, ktoré výživné je otec mal. detí povinný uhrádzať vždy do 15-tého dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, Továrenská 19/5, Spišská Belá.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni sa návrhom doručeným na súd domáhal, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť u mal. detí Q., Q., G., M., Z., L. F., ktorá sa bude vykonávať v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, a to v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal matku a otca mal. detí, prispievať na ich výživu vo výške 30% sumy životného minima, a to vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred na účet zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že spisovú dokumentáciu mal. detí vedie úrad od 10/2016 z dôvodu zanedbávania starostlivosti o mal. deti zo strany rodičov.

Maloleté deti F. pochádzajú z manželstva B. F., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E. XX, t.č. A. XXX a G. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XX, t.č. VTOS Sabinov. Rodičia mal. detí boli odsúdení na základe rozhodnutia Okresného súdu v Starej Ľubovni za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. b/, ods.3 písm. d/ Trestného zákona za čo im bol uložený trest odňatia slobody na obdobie šiestich rokov. Súd obvinených na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Obaja rodičia do VTOS nastúpili dňa 7.6.2021. Pri vstupnej prehliadke lekár zistil, že matka mal. detí je tehotná, z tohto dôvodu bola dňa 22.7.2021 prepustená dočasne na slobodu. Dňa XX.XX.XXXX porodila mal. L. F., ktorému zabezpečuje starostlivosť, t.č. sa zdržiava v Kolačkove u svojich rodičov. Do VTOS má opäť nastúpiť v decembri 2022, keď jej mal. syn L. F. dovŕši jeden rok.

Okresný súd Stará Ľubovňa svojím uznesením, spis. zn. 2P/202/2020, zo dňa 19.5.2020, právoplatným dňa 23.6.2020, mal. deťom F. nariadil pobyt v CDR Spišská Belá, a to na obdobie 6 mesiacov, resp. uložil pobytové výchovné opatrenie za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov. Uložené výchovné opatrenie u mal. detí nespĺnilo svoj účel. Mal. deti boli opakovane ponechané v CDR Spišská Belá. Mal. deti boli umiestnené v CDR Spišská Belá v období od 19.5.2020 do 13.4.2022.

Tunajší úrad dňa 30.9.2021 podal na Okresný súd Stará Ľubovňa návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí a naďalej pracoval s príbuznými maloletých detí v oblasti prejavovania záujmu o vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti. Záujem o vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti prejavila teta mal. detí A. F., nar. XX.XX.XXXX a dňa 2.2.2022 osobne podala na Okresný súd Stará Ľubovňa návrh na zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Mal. deti F. absolvovali hosťovské pobyty u tety A. F. počas vianočných a jarných prázdnin. Tunajší úrad dňa 14.3.2022 zbral späť svoj návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti č.k. 2P/101/2021 v časti týkajúcej sa maloletých detí F. (okrem mal. K.) a súd konanie zastavil.

Pani A. F. si dňa 7.4.2022 podala na Okresný súd Stará Ľubovňa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na odovzdanie mal. detí F. (Q., Q., G., M., Z., L.) do jej starostlivosti. Okresný súd Stará Ľubovňa tomuto návrhu č. k. 4P/45/2022 vyhovel a nariadil CDR Spišská Bela odovzdať mal. deti do starostlivosti navrhovateľky. Pani A. F. od 13.4.2022 zabezpečovala starostlivosť mal. deťom.

Dňa 25.4.2022 pani F. kontaktovala tunajší úrad s tým, že má s mal. deťmi výchovné problémy, nerešpektujú ju. Taktiež je v prvom trimestri tehotenstva a svoje rozhodnutie už dostatočne prehodnocovala a rozhodla sa, že mal. deťom nemá záujem zabezpečovať osobnú starostlivosť a chce ich vrátiť späť do CDR Spišská Belá.

Dňa 11.5.2022 prebehlo pojednávanie vo veci zverenia mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Pred začatím pojednávania navrhovateľka A. F. zobrala svoj návrh na zverenie mal. detí do osobnej starostlivosti späť. Nikto iný z príbuzných neprejavil záujem zabezpečovať starostlivosť mal. deťom F.. Na základe Uznesenia Okresného súdu o neodkladnom opatrení č.k. 2P/62/2022 zo dňa 18.5.2022 Okresný súd Stará Ľubovňa nariadil A. F. odovzdať mal. deti Q., Q., G., M., Z. a L. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá. Pani A. F. dňa 24.5.2022 odovzdala mal. deti do starostlivosti CDR Spišská Belá.

Na základe vyššie uvedených dôvodov Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa poukázal na to, že naďalej nie je možný návrat mal. detí do biologickej rodiny. Výchovné opatrenie neplnilo svoj účel, rodičia mal. detí sú vinní pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby a nikto iný z príbuzných neprejavil záujem zabezpečovať starostlivosť mal. deťom F..

3. Súd uznesením č.k.2P/67/2022 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka Obec Lomnička.

4. Súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach a nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavili rodičia mal. detí a kolízny opatrovník, u ktorých mal súd doručenie predvolania riadne a včas vykázané, kolízny opatrovník svoju neúčast' ospravedlnil, matka sa k návrhu nevyjadrila, otec bol vypočutý dožiadaným súdom, a preto súd vo veci pojednával v ich neprítomnosti.

5. Na pojednávaní navrhovateľ v celom rozsahu trval na podanom návrhu a dôvodoch v ňom uvedených. Otec je vo výkone trestu, matka má v decembri nastúpiť do výkonu trestu. Z príbuzných nikto neprejavil o deti záujem, takže v najlepšom záujme detí bude, keď sa nariadi ústavná starostlivosť a zaviazat' rodičov prispievať na výživné 30% z výšky životného minima. Matka mal. detí sa zdržiava v Kolačkove, do decembra je ešte doma, kde zabezpečuje celodennú starostlivosť súrodencovi L. a v decembri by mala nastúpiť do výkonu trestu po dovŕšení veku jedného roku dieťaťa.

Pokiaľ ide o príjem matky, tento tvorí rodičovský príspevok a prídavok na mal. dieťa.

6. Otec bol vypočutý v predmetnej veci dožiadaným Okresným súdom v Prešove, kde do zápisnice uviedol, že súhlasí s návrhom na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí, ako aj s navrhovanou výškou výživného.

Ďalej do zápisnice uviedol, že okrem týchto mal. detí má ešte aj mal. K. a mal. L.. Platí 43,70 eur, ktoré riešila sociálna pracovníčka a bolo to určené súdom. Ďalej uviedol, že v rámci výkonu trestu vykonáva pracovnú činnosť vo firme Fenega, čistý príjem dosahuje 47,- eur, kde robí pri páse.

Predtým pracoval v lese ako pilčík na dohodu, asi 5 rokov a zarobil od pondelka do piatka 160,- eur, plus dostal drevo na zimu. Taktiež bol vedený v evidencii na úrade práce, kde sa chodil pravidelne hlásiť jeden-krát do mesiaca a poberal sumu 63,- eur a taktiež aj manželka. Je ženatý. Keď sa vráti z výkonu trestu, deti chce do svojej starostlivosti. Zápisnica bola spísaná dňa 30.6.2022 a podpísaná otcom mal. detí.

7. Pokiaľ ide o príjem matky, tento tvorí rodičovský príspevok a prídavok na mal. dieťa.

8. Ďalej súd z pripojeného spisu 4P/51/2022 zistil, že bolo taktiež vedené konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, a to u mal. K. F., t.j. súrodenca mal. detí, kde vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom 4P/51/2022 dňa 13.7.2022 tak, že u mal. K. súd nariadil ústavnú starostlivosť. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 9.8.2022.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámil sa s obsahom predmetného spisu a pripojených a zistil nasledovný skutkový stav :

Y. 9. Mal. deti sú t.č. naďalej v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá Továrenská 19/5, Spišská Belá, a to na základe Uznesenia Okresného súdu o neodkladnom opatrení č.k. 2P/62/2022 zo dňa 18.5.2022.

10. Obaja rodičia mal. detí boli rozsudkom tunajšieho súdu odsúdení za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a bol im uložený trest odňatia slobody na šesť rokov, teda návrat dieťaťa do rodinného prostredia nie je možný. Aj keď matka bola z dôvodu zistenej tehotnosti dočasne prepustená na slobodu, ide len o dočasné riešenie a matka si zvyšný trest musí odpykať.

11. Predmetom konania je nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí

12. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodenčov.

13. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

14. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o

uložení ochranné výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloleťmu dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovacu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloleťmu dieťaťu, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloleťmu dieťaťu.

15. Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 61 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovacu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

18. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti /NOS/ (napr. starým rodičom alebo iným príbuzným) alebo do pestúnskej starostlivosti, a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloleťmu je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená.

19. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že situácia v rodine sa nezmenila, a tak ako je horeuvedené, obaja rodičia mal. detí boli rozsudkom tunajšieho súdu 1T/25/2021 odsúdení za zločin týrania blízkej a zverenej osoby a bol im uložený trest odňatia slobody na šesť rokov.

Aj keď matka mal. dieťaťa bola dočasne prepustená na slobodu z dôvodu tehotenstva, po dovŕšení jedného roku veku narodeného dieťaťa si trest následne odpyká. T.č. býva len u svojej matky v Kolačkove, kde zabezpečuje celodennú starostlivosť mal. synovi L. a v decembri by mala nastúpiť do výkonu trestu po dovŕšení jedného roku dieťaťa.

Aj keď predtým prejavila ochotu zabezpečovať deťom náhradnú osobnú starostlivosť ich teta A. F., táto neskôr uviedla, že starostlivosť o deti nezvláda a navyiac sama je tehotná. Nikto iný z rodinných príslušníkov neprejavil ochotu postarať sa o deti, a teda ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti nie je možné.

Mal. deti sú t.č. naďalej v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, a to na základe rozhodnutia súdu.

20. Vzhľadom na uvedené vykonané dokazovanie a cit. zákonné ustanovenia súd návrhu vyhovel.

21. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zároveň určil povinnosť otcovi a matke prispievať na výživu maloleťých detí v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, neplnoleté dieťa, keďže matka poberá iba prídavok na dieťa a rodičovský príspevok a otec vo výkone trestu dosahuje iba minimálny príjem.

Táto suma životného minima sa každý rok k 01. júlu mení, z čoho vyplýva, že dochádza aj k zmene výšky minimálneho výživného. Stanovená minimálna výška výživného t.č. činí sumu 32,11 eur. Nakoľko ide o minimálnu výšku výživného určenú zákonom o rodine, t.j. výšku, v ktorej je každý rodič mal. dieťaťa povinný plniť si svoju vyživovacu povinnosť, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

22. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, tak žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Stará Ľubovňa, písomne, trojmo. (§ 59 ods. 1 CMP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. [(§ 127 a § 363 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)